

Meer retailers gaan vragen stellen

Langzaam op weg naar minder veengebruik

”
REWE werkt
toe naar maximaal
50% veen in
substraat

Peat free. Torffrei. Met name Engelse en Duitse overheden komen met strengere eisen aan veenwinning en veengebruik. De vraag is of daarmee de discussie in een stroomversnelling komt. Een enkele retailer stelt op korte termijn harde eisen aan haar leveranciers. Voor veel andere retailers geldt dat veengebruik een issue is waar in ieder geval serieus naar gekeken wordt.

Ron Barendse
r.barendse@hortipoint.nl

In Duitsland gooide landbouwminister Julia Klöckner een half jaar geleden de knuppel in het hoenderhok. Zij stuurde tuincentra en bouwmarkten een brief met de oproep om geen producten meer te verkopen waarin veen is verwerkt. Daarmee schopte zij in ieder geval behoorlijk wat mensen tegen de schenen die menen dat de Duitse overheid daarmee te hard van stapel loopt. Immers, betrokkenen – van substraatleverancier tot milieugroeperingen – zijn volop in gesprek, maar daarbij wordt, als het gaat over het reduceren van veengebruik, toch vooral een stip aan de horizon gezet.

Zowel in het Duitse klimaatbeschermingsplan 2050, als in het coalitieakkoord wordt gesproken over vermindering van het veenverbruik. Intussen heeft het kabinet het klimaatprogramma voor 2030 vastgesteld met daarin afspraken over bescherming van veenwingebieden en vermindering van veengebruik.

Retailers streven naar minder veen

Serieuze geluiden zijn op te tekenen van retailers die in ieder geval op z'n minst streven naar veenvermindering. Bram van Bommel, boomteelt-deskundige bij substraatleverancier Kekkilä-BVB, zegt bijvoorbeeld dat het Duitse REWE actief toewerkt naar maximaal 50% veen in hun substraat. „Dan hebben we het echt over de redelijk korte termijn, dat is wat ik hoor.”

Aldi-Zuid laat weten geen eisen te stellen aan kwekers voor het gebruik van turf of potgrond in het algemeen. Veen is volgens de Duitse supermarktketen op dit moment de meest betrouwbare grondstof die voldoet aan de eisen voor vrijwaring van schadelijke stoffen, microbiële onschadelijkheid en nutriëntenstabiliteit.

„We streven naar, en promoten het verminderen of elimineren van het veengehalte in de grond die wordt gebruikt in de plantenteelt. Onze strategische partners zijn al enkele jaren betrokken bij

het initiatief Niedersächsischen Torfersatzforum, een forum dat streeft naar de ontwikkeling van alternatieven voor turfgebruik in de tuinbouwsector”, aldus de communicatieafdeling van Aldi-Zuid.

De verklaring van Aldi-Noord komt veelal overeen met die van Aldi-Zuid. Ook zij streven naar vermindering van het turfgebruik maar laten de beslissing, welk substraat het meest geschikt is voor een bepaalde plant, bij hun leveranciers. „De volledige vervanging van turf is moeilijk omdat er onvoldoende alternatieven zijn. Een van de meest gebruikte alternatieven is kokosvezel, maar de duurzaamheid hiervan moet ook goed bekeken worden. Kokosvezel is een import-product met een hoge CO₂-footprint vanwege het lange transport”, aldus Aldi-Noord.

Lidl lijkt een vergelijkbare houding aan te nemen. „Ik zie wel een ontwikkeling die richting veenvrij gaat, maar heel concreet wordt dit nog niet”, aldus een van de leveranciers aan de Duitse supermarktketen.

B&Q eist in 2022 veenvrije perkplanten

In het VK stelt bedrijvengroep Kingfisher serieus eisen over veengebruik aan haar leveranciers. Onder Kingfisher vallen onder andere de retailers B&Q, Castorama en Bricodepot die door handelaar Royal Lemkes worden beleverd. „Vanaf 2022 ligt er de eis dat alle perkplanten volledig veenvrij worden geleverd”, zegt accountmanager Maurits Philippo. „En vanaf 2025 geldt dit ook voor kamerplanten en boomkwekerijproducten.”

De vraag is of hij daarvoor schrikt. „Nee dat niet, we hebben in 2020 ook al een paar lijnen met perkgoed zonder veen geleverd. Ik weet dat het kan. Voor boomkwekerijproducten die soms drie jaar in een pot staan, geldt dat dit teeltechnisch lastiger kan zijn en volstaat mogelijk een percentage van 20 of 40% veen. In ieder geval baseert het management bij Kingfisher zich op onderzoek >

”

Naar veenvrij
moet op realistische
manier
gebeuren

waaruit blijkt dat alternatieven van veen in ieder geval niet méér milieubelastend zijn dan veen. Daarom stellen zij deze doelen.”

Blue Diamond Group: 'peat statement'

Tuincentrumketen Blue Diamond Group, met dertig tuincentra een van de grotere ketens in het Verenigd Koninkrijk, kwam onlangs met een 'peat statement' naar buiten. „We willen voor onze producten toe naar veenvrij, maar dit moet wel op een realistische en duurzame manier gebeuren”, zegt directeur Alan Roper. De tuincentrumketen zet daarin concrete stappen. In de afgelopen periode zijn bijvoorbeeld voorbereidingen getroffen om dit jaar als test vaste planten en heesters in de winkels te krijgen die veenvrij zijn gekweekt.

Verder ligt de focus wat veenvrij betreft vooral bij de zakken met groeimedium voor consumenten. „Zolang als ik met kan herinneren bieden we veenvrije alternatieven aan. De verkoop hiervan is tot nu toe matig geweest, maar wordt nu beter”, zegt Roper. „Ik heb het idee dat we ons op een keerpunt bevinden. De leveranciers van veenvrije producten leveren nu volgens een kwaliteits- en een prijsniveau dat het voor consumenten interessant maakt om veenvrij te kopen. We breiden daarom dit jaar ons aantal veenvrije alternatieven uit van vijf naar twintig. Daarmee is er sprake

van een versnelling in de voortgang waarmee we consumenten tegemoet komen in hun wens naar veenvrije producten.”

Tegelijkertijd zegt Roper: „Leveranciers van substaat en de tuinbranche als geheel worden op social media nu neergezet als vijand. Terwijl onze leveranciers juist hard werken om te komen tot veenvrij substraat en wij er hard aan werken om deze in onze winkels te promoten en te verkopen. We moeten zeker tegemoet komen aan de wensen van consumenten, maar ook de realiteit niet uit het oog verliezen.”

Minder issue bij Nederlandse tuincentra

„In het VK is veenvrij onder consumenten zeker een thema”, zegt Toon Wurfbain van branchevereniging Tuinbranche Nederland. „In Britse tuinprogramma's wordt meer aandacht aan veenvrij besteed dan bijvoorbeeld in Nederland.” Volgens hem is veenvrij bij de leden van Tuinbranche Nederland een toenemend issue. Met nog volop vragen. Wat is er te zeggen over de duurzaamheid van veen? En hoe duurzaam zijn de alternatieven? Bovendien gaat het om enorme volumes. Als je daar stappen in wilt zetten moet dat volgens hem wel realistisch en geleidelijk gebeuren.

Het onderwerp is in ontwikkeling en Wurfbain vindt dat Tuinbranche Nederland hierin

Met name Engelse en Duitse overheden komen met strengere eisen aan veenwinning en veengebruik. Een enkele retailer stelt op korte termijn – wat betreft veenvermindering – harde eisen aan haar leveranciers.

ook een standpunt moet innemen. „Daar kijken we samen met onze leden naar. Onderwerpen als plastic en gewasbescherming staan op één en twee. De druk van buitenaf is – als het over veen gaat – veel minder groot, maar we gaan ons op korte termijn wel aansluiten bij de duurzame doelstellingen van de Vereniging Potgrond- en Substraatfabrikanten Nederland.”

Over dat laatste zegt Han de Groot, directeur van de Vereniging Potgrond- en Substraatfabrikanten Nederland (VPN). „Zeker bij individuele tuincentrumondernemers is de discussie over veenvermindering nog niet aan de orde. Maar de discussie gaat komen en in de toekomst wellicht sneller.”

Winning veen onder vergrootglas

Vorig jaar kwam VPN met een visie voor 2020-2025 waarin duurzaamheid een belangrijke plek inneemt. In eerste instantie misschien niet vanwege de eisen die de retail stelt, maar met name vanwege de winning van veen die steeds meer onder een vergrootglas ligt. „In Duitsland, Engeland en Ierland worden de eisen aan het verkrijgen van een vergunning om veen te mogen winnen steeds strenger”, zegt De Groot. Verlies van biodiversiteit en het vrijkomen van CO₂ op de plek van veenwinning zijn daarbij voor overheden belangrijke argumenten.

En daarmee heeft de branche volgens De Groot een enorme uitdaging. „Over de juistheid van de argumenten kun je vragen stellen. Maar de komende tien tot twintig jaar wordt het steeds lastiger om een vergunning te krijgen om veen te mogen winnen, terwijl de vraag naar substraat de komende jaren juist enorm toeneemt.”

Hij verwijst naar studie van Wageningen University waaruit blijkt dat de vraag naar substraat in de periode tot 2050, mede door een groeiende wereldbevolking, met 400% zal toenemen. „Dat wetende zijn we als branche volop bezig met het zoeken naar hernieuwbare grondstoffen.”

‘Veen blijft belangrijk’

Als het over duurzaamheid gaat zegt De Groot dat VPN transparant wil zijn en de feiten wil laten spreken. Om richting ngo's en politiek met een goede onderbouwing te komen over de duurzaamheid van veen, maar ook van de alternatieven ervan, wordt door VPN bijgedragen aan de ontwikkeling van een Europese LCA (Life Cycle Analyses) voor substraten.

Dit jaar is deze methodiek beschikbaar. „Ik durf te zeggen dat als we alle aspecten meenemen veen er niet slecht uit zal komen. Ik ben ervan overtuigd dat veen als substraat de komende dertig jaar een belangrijke rol blijft spelen.” <

Diverse projecten in kader van veenvermindering

◆ **Levenscyclusanalyse (LCA)** – De Nederlandse substraatsector werkt in internationaal verband (Growing Media Europe) aan een Levenscyclusanalyse(LCA)-methodiek. Dit is een methode om de milieubelasting te bepalen van een product gedurende de hele levenscyclus. De Vereniging Potgrond- en Substraatfabrikanten Nederland (VPN) wil zo meer inzicht krijgen in de impact van (hernieuwbare) grondstoffen in substraatmengsels in alle schakels van de keten. Met de toepassing van meer hernieuwbare grondstoffen groeit volgens VPN de behoefte aan een objectieve beoordeling van de duurzaamheids-effecten van de toepassing van deze grondstoffen.

◆ **Einsatz torf-reduzierter Substrate im Zierpflanzenbau (Terz)** – Duits onderzoek naar veenvermindering in de teelt van sierteeltproducten. Meer informatie: projekt-terz.de.

◆ **Torf-reduzierte Substrate in Baumschulen (ToSba)** – Duits onderzoek naar veenvermindering in de teelt van boomkwekerijproducten. Meer informatie: lwk-niedersachsen.de.

◆ **Minderung des Torfeinsatzes in Deutschland (MITODE)** – Duits onderzoek door Thünen-Institut naar vermindering van turfgebruik. Project wordt ondersteund door Bundesministerium für Ernährung und Landwirtschaft (BMEL). Meer informatie: mitode.de

Met name in Duitsland loopt een aantal projecten die zich richten op de alternatieven voor veen.

Kweker Ronald Streng, Streng Growers, Boskoop: ‘Via veenvrij voorkeurkweker worden’

„Het speelt wel”, zegt kweker Ronald Streng over de vraag naar het leveren van planten in veenvrij substraat. „We hebben veel orders met retailers – concrete eisen aan veen zijn er niet – maar ik geef wel aan een aantal klanten op wat de hoeveelheid veen is wat er in een substraat zit. Dat is nog steeds veel veen en er is op dit moment geen noodzaak om dat te veranderen.”

Test herhalen

Toch heeft Streng in het afgelopen jaar proeven gedaan met veenvervanger *Sphagnum* bij de teelt van *Gaultheria*.

„Komend jaar gaan we de test herhalen en uitbreiden.”

De aanleiding voor de test was volgens Streng niet per se het verminderen van veengebruik; de belangrijkste reden is dat *Gaultheria* andere grond voor ontwatering nodig heeft. „Dat is met dit alternatief prachtig gelukt. De ervaring die we hebben opgedaan gaan we nu ook uitrollen richting onze lijn met bio-fruit. Ik heb daar ook wel vertrouwen in dat dat lukt. En ook al vragen klanten er nog niet echt om, het kan je in de toekomst misschien wel de status van voorrangkweker opleveren bij een enkele klant.”